

Kaheksakuune tegutseb omapead

Kaheksakuune laps matkib liigutusi ja kordab järele lihtsaimaid sõnu. Ta tunneb suurt huvi ümbritseva vastu ning tahab kõike tundmatut käega katsuda ja maitsta.

"Maailma avastamisest vaimustunud laps jõuab roomates või neljakäpukil liikudes kiiresti edasi ja haarab huvi tekitanud eseme enne, kui vanem reageeridagi jõuab," räägib Tallinna kesklinna lastepolikliiniku lastearst Liidia Leoste.

Samas peab laps saama vabalt tegutseda. "Üle pooleaastase lapse päev võiks enamasti mööduda põrandal," ütleb Liidia Leoste. "Seal on tal ruumi roomata, püsti tõusma, seisma ja hiljem kõndima õppida."

Tihti peale kipuvad vanemad last varakult kõnnitama. "Lapsele tuleb arenguks luua võimalused, kuid on kurjast teda tagant kiirustada," leiab Liidia Leoste.

Kolaja teelt tuleb kõrvaldada ohud

Kuna kaheksakuune tõuseb toe najal püsti, peab jälgima, et ta ei saaks tegutsedes endale midagi kaela tõmmata. Samuti ei tohi lasta lapsel end kergesti ümberminevate asjade, näiteks tabureti najal seisma upitada.

Vanemad hoiavad sageli ravimeid kapi alumistes sahtlites. "Kaheksakuuse lapse käed on juba nii osavad, et ta saab kapiukse või sahtli hea tahtmise korral pikapeale lahti," hoiatab Liidia Leoste. "Ei ole kahtlustki, et kui laps tablettidele ligi pääseb, proovib ta ka nende maitset – see võib aga seada ohtu lapse tervise või isegi elu."

Väga ohtlikud on lastearsti sõnul ka värvilistes pakendites – pudelites pesu- ja puhastusvahendid – neid ei tohiks mingil juhul hoida vannitoas või köögis kraanikausi all. Samuti ei tohi ema laokile jätta oma kosmeetikatarbeid.

Lapse käeulastusest kõrgemale tuleb asetada ka toalilled. "Mõned toalilled, näiteks jõulutäht, on väga mürgised – kui laps neid maitseb, võib ta saada surmava mürgistuse," kinnitab lastearst.

Kaheksakuust last ei tohiks enam jätta üksinda õue vankrisse magama. "Kui ta üles ärkab, tõuseb ta istuma või seisma ja võib vankri ümber ajada," tuletab lastearst meelde.

Kui ema annab lapsele küpsise või leivatükikese, peab ta jälgima, et laps seda hingedurku ei tõmbaks. "Kui see juhtub, tuleks last jalgadest kinni hoides julgesti pea alaspidi raputada," annab Liidia Leoste nõu.

LAPSEGA KODUS

Kaheksakuune laps jõuab päeva jooksul palju korda saata. AARE SILLASTE

Kaheksakuune laps peaks toiduks saama aedviljapüreed peenestatud lihaga, putrusid, keedetud munakollast, kohupiima, puuvilju, piima või keefiri. Liidia Leoste sõnul võib talle juba pakkuda ka pisut "suurte inimeste" sööki, näiteks kartulit ja kastet. Puljongit on lapsele veel vara anda.

Iga uue toiduainega soovib Liidia Leoste last harjutada pikkamööda. Mingil juhul ei tohi last süüa sundida. "Kui kaheksakuusele ei maitse porgandipüree, ei tohi talle seda vägisi lusikaga suhu toppida," rõhutab lastearst. "Targem on mõne aja möödudes uuesti proovida." Sundimisega saavutavad vanemad ainult selle, et laps ei hakka kunagi seda toitu sööma.

Kaheksakuune õpib tassist jooma

Praegu on saada suur valik kohupiima ja kohukesi, mis lastele väga maitsevad. Liidia Leoste tuletab meelde, et kohupiimaga ei maksa siiski liialdada. Päevas võib lapsele anda 30–50 grammi kohupiima, mitte rohkem, sest kohupiimas on palju valke, mis kahjustavad maksa ja neerusid.

Kaheksakuune peaks juba tahtma tassist juua. Tohter soovib lapsele kõigepealt kätte anda tühja tassi, et ta harjuks seda hoidma ja suu juurde tõstma. Seejärel võib sinna kallata prooviks tilga piima.

Vanemad peaksid lapse ise-tesha-tahtmist igati toetama. Kui kaheksakuune tahab ise lusikaga süüa, ei tohi teda keelata, kuigi ta ajab tavaliselt kogu toidu niisama laiali. "Lapselt ei tohi võtta võimalust harjutada ise-seisvust," leiab Liidia Leoste.

PILLE LIIMAL